

Hem 'İade' Hem 'İtibar'

İhracatın 2013 yılı performansı 151.7 milyar dolarla orta vadeli program hedefi olan 153.5 milyar doların altında kalırken geçen yıla göre dışsatımlar adeta yerinde saymıştı. İhracatın önemsendiği bir konjonktürde ihracatçının temel bazı sorunlarına duyarsız kalmanın bundaki etkisi tartışılmaz.

Hele ki Maliye'nin, katma değer vergisi (KDV) gibi üstünde uzmanlaştığı bir konuda dahi, 10 yılı aşkın kronik bir sorun varsa uzağa gitmeye gerek yok.

Olaya gelelim! İhracat yapanlar "KDV iadesi" nedir bilir. Bilmeyenlere özetleyelim. İhracatçı firma hazırladığı Türkçe faturada KDV kesemez. Ödediği KDV'yi devletten geri alma yöntemine ise KDV iadesi denir. Daha açık bir ifadeyle,

mal yurtdışına satıldıktan sonra ihrac edilen malların girdilerine ödenen KDV oranında devletten iade alınır.

İade-i itibar değil, iade ve itibar!

İşte sorun tam da burada. Uzun yıllardır, mükelleflerin, inceleme ve teminatsız nakit olarak alabilecekleri iade tutarında herhangi bir artış yapılmıyor.

Önce cümleye dikkat! "4 bin Türk Lirası'nı geçmeyen nakden iade talepleri inceleme raporu ve teminat aranmaksızın yerine getirilir."

Şimdi tarihe dikkat! Söz konusu cümle, 23 Kasım 2001 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanan 84 numaralı KDV Genel Tebliği'nde yer alıyor. Yani 13

yılı aşkın bir süredir 4 bin liralık sınırdaki herhangi bir artış yok.

Peki, "İhracatı teşvik ediyoruz" derken bu uygulamayı nereye oturtacaksınız? Sorun bununla kalsa iyi. Moda deyimle "paralel", yıllanmış bir sorun daha var.

"İade talebinin 100 milyar lirayı aşan kısmının iadesi, denetim elemanlarınca düzenlenen vergi inceleme raporu sonucuna göre yerine getirilir" cümlesi de 252 numaralı Gelir Vergisi Kanunu Genel Tebliği'nde yer alıyor. Tebliğ 6 Nisan 2004'te yayımlanmış. Rakamda herhangi bir değişiklik yapılmadan bu sistem de yaklaşık 10 yıldır uygulanıyor.

Bir yıl bekle!

Üstelik, geçici vergi, kesinti yoluyla ödenen vergiler ve yurtdışında ödenen vergiler nedeniyle doğacak gelir veya kurumlar vergisi iadeleri 100 bin liranın

üzerindeyse, bu iadeler vergi incelemesi yapılmadan gerçekleştirilmiyor. Vergi incelemelerinde geçen sürenin yaklaşık 1 yıl olduğu düşünülürse, mükelleflerin büyük bir finansman yükü altında bırakıldıkları aşikâr.

Biliyorsunuz, her yıl başında motorlu taşıtlar vergisinden tapu harcına, ehliyeteye ilişkin değerli kâğıt bedelinden emlak vergisi tutarlarına kadar birçok vergi, resim ve harçta en azından "yeniden değerlendirme oranı" kadar artış yapılır. Ancak, KDV iadesi sınırında

13 yıldır, gelir ve kurumlar vergisi iadesi sınırında ise 10 yıldır herhangi bir artış olmuyor.

"Vergiye gönüllü uyum" ve "mükellef odaklılık" gibi kulağa hoş gelen ifadelerin sıklıkla kullanıldığı bu dönemde, Gelir İdaresi'nin yukarıda bahsettiğimiz nakit iade sınırlarında acilen bir "güncelleme" yapması gerekmez mi?

SOSYAL GÜVENLİK

'Evlene SGK de yardım eder'

Teşpihte hata olmaz, "Ev alanla evlenene Allah yardım eder" atasözündeki gibi 1475 sayılı İş Kanunu'nda kadın çalışanları koruyucu düzenlemelerden biri de "evlenme halinde kıdem tazminatı alma hakkı"dır. Kanununun 14. maddesine göre kadın işçiler evlendikten sonra bir yıl içinde iş sözleşmesini

feshetmeleri halinde kıdem tazminatına hak kazanır.

Bir yıllık süre Medeni Kanun'a göre yapılan resmi nikâhla başlar. Bir yıllık geçirildikten sonra ise kıdem tazminatı alınması mümkün değildir.

Kıdem tamam, işe devam

Kıdem tazminatını alarak işten

ayrılan kadın işçinin başka bir işyerinde çalışma hakkı ise bakidir. Çalışma hakkı anayasal düzenlemelerden biri olduğu için engellenmesi de mümkün olamaz. Bir başka cepheden baktığımızda; işveren evlenme halinde kadın işçiye kıdem tazminatı ödemekle yükümlü olduğu gibi, ileride kadın işçinin yeniden çalışmaya başlaması halinde ödenen kıdem tazminatının iadesini de talep edemez.

SORU- CEVAP

İş Güvenliğinde Ne Yapmalı?

Apartman işyerimizde 4 kişi çalışıyor. 50 kişinin altında işçi çalıştıran grupta yer alıyoruz. İş güvenliği için sorumluluklarımız neler? Nihat Emeksiz

İşyeriniz "az tehlikeli işyerleri" kapsamında ise iş güvenliği uzmanı ve işyeri hekimi çalıştırma yükümlülüğünüz 1 Temmuz 2016 tarihine ertelendi. Ancak, risk değerlendirmesi, acil durum planı, temel iş sağlığı, güvenliğe yönelik tüm dokümanların hazırlanması gibi daha birçok yükümlülükleriniz var. Ortak sağlık güvenlik birimlerinden hizmet satın alabilirsiniz.

Sorularınız için malicozum@ismmmo.org.tr adresine mail atabilirsiniz. Tüm sorular e-posta ile tek tek cevaplanacaktır.

